

Beszámoló a Dombóvári Értéktár Bizottság 2024-es munkájáról

A DÉB Helytörténeti Beszélgetések címmel új sorozatot indított a helytörténeti gyűjteményben, amelynek célja a helyi értéktárba felvett értékek népszerűsítése, illetve más értéktárak, települések értékőrző munkájának, értékeinek bemutatása. Az első előadásra március 18-án került sor. Müller Ádám elnök előadásában beszélt az értéktárak létrehozásáról, az ezzel kapcsolatos jogszabályokról, az értékpiramisról, az értéktári szak-kategóriákról, a helyi és vármegyei értéktárakba felvett dombóvári értékekről. Ezek közül kiemelten beszélt Koncz András (1903-1975) fényképész munkásságáról, a hagyatékot képező üvegnegatívok feldolgozásáról.

A második előadást április 22-én Trapp Dorián, a Dombóvári Illyés Gyula Gimnázium tanulója tartotta. A fiatal kutató előadásában ismertette lakóhelye, Nagyberki épített értékeit, szakrális örökségét, emlékeit. Ezenkívül több alkalommal tartott tárlatvezetést felnőtt és diákcsoporthoz a helytörténeti gyűjteményben.

Az év tavaszán Gábor Sándor mestercukrász, értéktári tag több alkalommal nyilatkozott a Retro Rádióban, ahol Rákóczi János munkásságát és a Rákóczi-túróslepenyt népszerűsítette a beszélgetések során.

Május 3-án a Földi István Könyvtár adott otthont Kapinya Mária: Iskolába járok című könyvbemutatójának. A kötet a szerző második könyve, a Dáró dombi történetek folytatása. A sokak által olvasott kötetek egyedülálló módon ötvözik a személyes történetet a történelmi eseményekkel és a természeti környezet ábrázolásával. Harangozó Éva helytörténeti kutató, értéktári tag, a könyvek szerkesztője a kezdetektől inspirálta, támogatta a szerzőt a történetek megírására, azok megjelentetésére könyv formájában. (A történetek először az interneten, a Dombóvár-Szőlőhegy közösségi oldalon jelentek meg.)

A bizottság első taggyűlését május 14-én tartotta.

Pintér Szilárd polgármester úrral, Rostás Zoltánnal, a Dombóvári Magyar Izraeli Baráti Társaság elnökével egyeztetve az értéktár bizottság kapott felhatalmazást arra, hogy tegyen javaslatot arról, hogy mely a településünk életében meghatározó személyek volt lakóháza kerüljön emléktábla, illetve mely izraelita személyekről emlékezzünk meg botlatókövek elhelyezésével. (A táblák, botlatókövek elhelyezésének időpontjairól a későbbiekben történik egyeztetés.) A neveket Takács Istvánné helytörténeti kutató, bizottsági tag javasolta. Emléktáblák: Marczell György, Antal István, Paál József, Illés Gyula, Ivanich Antal, Döry Etelka, Szallós János. Botlatókövek: Friedmann Hillél, Sas István, Bárány Lipót, Veszeli Károly, dr. Riesz József, Spitzer Sándor.

Május 28-án Dombóvár Város Önkormányzata és a Dombóvári Városszépítő és Városvédő Egyesület közös kiadásában megjelenő, Erky-Nagy Tibor tipográfus által készített Gunaras 50 című könyv bemutatója volt a Művelődési Ház Majoros-termében. (A 2023-ban kezdődő anyaggyűjtésben, a könyv előkészítésében részt vett Tilinger Sándor fotós, Barta Ferenc fotós-videós, az értéktár részéről Takács Istvánné, Bán Emma, Erky-Nagy Tibor és Müller Ádám.)

Szeptember 14-én Szekszárdon Tolna vármegye kitüntető díjai közül Babits Mihály-díjban részesült Erky-Nagy Tibor helytörténeti kutató, tipográfus, városunk múltjának megőrzése érdekében tett kiemelkedő munkásságának elismeréseként. Gratulálunk az elismeréshez!

A Múzeumok Őszi Fesztiválja országos programhoz csatlakozott a Dombóvári Kulturális Szolgáltató Központ. Az integrált intézmény szervezeti és működési szabályzatában szerepel az értéktár bizottság munkájának támogatása, a helyi értékek népszerűsítése, az ezzel kapcsolatos programok szervezése, helyszín biztosítása.

Október 16-án a Dombóvári Művelődési Házban Bihari Zoltán – Vojtek Éva: Magyarország Cukrászati Értékei című könyv bemutatójára került sor. A 2023-ban az Agrárminisztérium Hungarikum Bizottsága támogatásával, a Magyar Cukrász Ipartestület kiadásában megjelent szakmai kiadvány cukrászati értékeink bemutatását tűzte ki céljául, a tradíciókra és a magyar cukrászat eredményeire koncentrálva. Településünk két témakörben is megjelenik a könyvben: a 2021 óta Kiemelkedő Nemzeti Érték kategóriába tartozó Rákóczi János munkássága és a Rákóczi-túrós, illetve a Dombóváron élő Gábor Sándor mesterszakács, aranykoszorús cukrászmester által készített Magyar Rapszódia desszertcsalád kézműves bonbonkülönlegességei. A könyvet az egyik szerző, a Cukrászmester Magazin főszerkesztője, a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum-émlékérmével kitüntetett Vojtek Éva mutatta be Gábor Sándor társaságában. A program végén az érdeklődők megkóstolhatták az eredeti recept alapján készült Rákóczi-túróslepenyt és a Magyar Rapszódia Desszertcsalád bonbonkülönlegességeit.

Az október 19-én megrendezett Újdombóvári Őszi Fesztiválon értéktári sátrat, standot állítottunk fel, ahol a programon résztvevők megismerkedhettek az értéktár munkájával, a helyi értékekkel. Erre az alkalomra készült az értéktár bizottság második kiadványa, amely A3-as formátumban két oldalon felsorolja, röviden bemutatja az értéktár 58 elemét, helyenként fotókkal illusztrálva. A kiadványt Balipap Zsuzsa értéktári tag szerkesztette, Őri Gábor kiadványszerkesztő és Kiss Barbara könyvtáros közreműködésével. A standnál Falatnyi Múzeum címen Gábor Sándor által készített Rákóczi-túrós fantáziákat kóstolhattak az érdeklődők.

Október 25-én városunkba látogatott Szentirmai Ágnes, a Magyar Katolikus Rádió Messzelátó és Házunk táján című turisztikai műsorának szerkesztő-műsorvezetője. A sorozat Magyarország településeinek kulturális-, természeti-, épített értékeit, turisztikai látnivalóit mutatja be. Előzetes egyeztetéseket követően az alábbi személyek adtak interjút az adásban:

Eigenbrótné Éva Andrea szakkörvezető: mézeskalácskészítés, Erky-Nagy Tibor: a Pátria Nyomdaterem bemutatása, Gábor Sándor: Magyar Rapszódia Desszertcsalád, Rákóczi-túrós, Őri Nándor építőmester, gyűjtő: bélyeges téglagyűjtemény, lakótorony bemutatása, Nagy Sándor nyugalmazott iskolaigazgató, a Magyar Madártani Egyesület korábbi alelnöke: természetvédelmi területek, madárvédelem, Hosszú Sándor, a Civil Tanács elnöke, ifjúsági és sportreferens: a Tündérbert, Civil közösségek Dombóváron, Trapp Dorián: a Kossuth-szoborcsoport története, Müller Ádám: helyi értékek, a helytörténeti gyűjtemény bemutatása.

<https://www.katolikusradio.hu/archivum.php?firstaudioid=9&mev=2024&mho=11&mnap=22&mora=09&mperc=04>

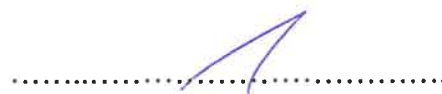
<https://www.katolikusradio.hu/archivum.php?firstaudioid=9&mev=2024&mho=11&mnap=25&mora=09&mperc=04>

Október 29-én a bizottság két tagja (Gábor Sándor, Müller Ádám) tett látogatást Budapesten a Váci utcában található Anna kávézóban, ahol megbeszélésre, egyeztetésre került sor a kávézót működtető cég két ügyvezetőjével. Az egyeztetést kezdeményezte és azon részt vett Vojtek Éva a Cukrászmester Magazin főszerkesztője is. A megbeszélésen az ügyvezetők tájékoztatták a megjelenteket a kávézó történetéről, többek között arról, hogy a kávézó helyén működött korábban a HAEN nevű előkelő vendéglátóhely, ahol Rákóczi János tevékenykedett pályájának első felében. Helytörténeti kutatásait a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum muzeológusa segíti. Terveik között szerepel az eredeti recept szerint készülő Rákóczi-túrós árusítása, Rákóczi János munkásságának népszerűsítése, a hely turisztikai vonzerejének, látogatottságának növelése. A megbeszélésen szó esett az eddigi szakmai életrajz legújabb kutatási eredményekkel történő kiegészítéséről, az eredeti recept alapján készülő sütemény elkészítésnek szakmai feltételeiről, a kiemelkedő Nemzeti Érték védjegy használatáról, a további tervekről, közös együttműködés lehetőségeiről.

Az értéktár bizottság második taggyűlését december 17-én tartotta. Az ülés 2. és 3. napirendi pontjában az alábbi javasolt értékekről döntött a bizottság: *Kapinya Mária könyvei* (Dáró dombi történetek, Iskolába járok) - összeállította: Harangozó Éva (1/2024/12/17) sorszámmal; *Vati László helytörténeti témájú kutatásai, dokumentumai* - összeállította: Vati László, Müller Ádám (2/2024/12/17) sorszámmal, 7 fő részvételével, egyhangú szavazat mellett kerültek be a helyi értéktárba. Az értéktárba felvett értékek 2025. januárjában kerülnek Dombóvár Város Önkormányzatának honlapjára.

Tisztelettel kérem az Értéktár Bizottság 2024. évi munkájáról szóló beszámoló elfogadását.

Dombóvár, 2025. 01. 04.

Müller Ádám

elnök

